

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ОБЛАСНА СПІЛКА ЕКОНОМІСТІВ УКРАЇНИ
CONCORDIA UNIVERSITY
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР СТАЛОГО РОЗВИТКУ»**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА



ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

**МАТЕРІАЛИ XVII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

21 жовтня 2016 року

Черкаси ЧДТУ 2016

ББК 65.050
УДК 338

Організаційний комітет:

Григор О.О.	к.держ.упр., доц., в.о. ректора ЧДТУ
Прямухіна Н. В.	к.е.н., доцент, декан факультету економіки та управління ЧДТУ
Манн Р. В.	д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та підприємництва ЧДТУ
Петкова Л. О.	д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та бізнесу ЧДТУ
Коломицева О. В.	д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики і маркетингу ЧДТУ
Фінангіна О. В.	д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту ЧДТУ
Ільченко Н. В.	к.держ.упр., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва ЧДТУ

Теорія і практика сучасної економіки: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції : 21 жовтня 2016 р. / від. ред. Р.В. Манн; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2016. – 166 с.

Матеріали конференції висвітлюють стратегічні питання розвитку економіки, вдосконалення інвестиційної привабливості регіонів, галузей і підприємств, інтенсифікації інтеграційних процесів та інші актуальні проблеми сучасної економіки, фінансів, менеджменту та маркетингу.

Оргкомітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим, вважаємо можливим їх публікацію з метою обговорення.

ББК 65.050
УДК 338

© Колектив авторів, 2016

3. Гура Н. О., Гнатенко С. М. Санація підприємства в умовах фінансової кризи та роль контролінгу у її проведенні. – Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 1(16). 2010.–31-36 с.

СЕКЦІЯ 4. ВПЛИВ РИЗИКІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

УДК 332.14

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Кокоріна Д. Р., магістрант Черкаського державного технологічного університету
Науковий керівник: **Захарова О. В.**, д.е.н., професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету

В сучасних умовах розвитку економіки України проблема інвестиційних ризиків набуває особливої актуальності. Нестабільність податкового режиму, недосконалість та постійна зміна законодавчої бази, політична нестабільність, девальвація національної валюти та низька купівельна спроможність значної частини населення – несуть в собі зростання обсягу інвестиційних ризиків, які є причиною можливих негативних наслідків.

Узагальнюючи існуючі трактування інвестиційного ризику [1-4], можна дати таке його визначення: інвестиційний ризик – це загроза або ймовірність повного або часткового недосягнення запланованих цілей інвестування, таких як прибуток або соціальний ефект, і отримання грошових збитків.

Варто зазначити, що інвестиційний ризик не лише призводить до виникнення збитків, а й може вказати на ймовірність появи потенційних прибутків. Проте, як показує практика, у більшості випадків інвестиційні ризики виступають джерелом втрат, а не додаткових доходів. Тому, інвестори повинні володіти повною інформацією про усі можливі види інвестиційних ризиків, які можуть виникати та чинити негативний вплив на їх фінансове становище.

Проте, в економічній науці ще досі не сформульовано єдиної точки зору, не лише на класифікацію, але і на визначення сутності деяких видів інвестиційних ризиків. Найпоширенішою класифікацією інвестиційних ризиків є їх поділ на 2 групи (рис. 1.1):

1. Загальноекономічний (систематичний) ризик – залежить від несприятливих умов в усіх сферах економіки.

2. Індивідуальний (несистематичний) ризик – залежить від умов конкретного проекту [1]. Як правило, загальноекономічні, політичні та правові ризики виникають під впливом зовнішніх умов реалізації інвестиційних проектів, а інші види ризиків викликані помилками організування конкретних інвестиційних проектів і їх плануванням, тощо.

Інвестиції на сучасному етапі відіграють вирішальну роль у розвитку суб'єктів господарювання, оскільки закладають підґрунтя для довгострокового економічного зростання, сприяють реалізації обраної стратегії. Значення інвестицій для вітчизняних підприємств сьогодні підвищується, окрім того, в результаті високого рівня фізичного і морального зносу основних виробничих фондів, нематеріальних активів в усіх видах економічної діяльності, інтенсифікації науково-технічного обміну у світовому господарстві, підвищення ролі інвестиційної складової у забезпеченні міжнародної

конкурентоспроможності на всіх рівнях господарювання, наслідків економічної і політичної нестабільності. Важливу роль відіграють інвестиції й у забезпеченні ефективної інтеграції національних підприємств у європейську економіку.

Аналіз інвестицій в основний капітал в останні роки в Україні свідчить, що в середньому по промисловості в останні роки зросла частка інвестицій у виробництво і розподілення електроенергії, газу, води (з 11,5% до 34,9%) та виготовлення виробів з деревини (з 1,7% у 2005 р. до 2,3% у 2013 р.), натомість зменшилася частка інвестицій у добувну промисловість (з 23,2% у 2005 р. до 22,8% у 2012 р.), переробну промисловість (з 63,9% до 42,2). Разом з цим, спостерігається зменшення частки інвестування майже всіх галузей переробної промисловості [1].

Разом з цим, спостерігаються суттєві коливання інвестиційної активності за видами промислової діяльності (табл. 1). У сфері виробництва та розподілення електроенергії, газу та води інвестиційна активність (відношення інвестицій в основний капітал до обсягу реалізованої продукції) підвищилася з 6,1% у 2005 р. до 16,2% у 2013 р. По більшості галузей добувної і переробної промисловості інвестиційна активність за аналогічний період знизилася. У машинобудуванні спостерігалось підвищення з 3,8% до 4,99% у 2013 р.

Таблиця 1

Інвестиційна активність підприємств за окремими видами промислової діяльності*, %

Вид промислової діяльності	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.
Промисловість	8,4	7,1	5,5	6,5	9,3	9,2
Добувна промисловість	19,6	20,7	14,6	16,8	23,5	15,7
Переробна промисловість	7,3	6,3	4,7	4,7	5,8	5,8
харчова промисловість	9,4	6,6	4,3	5,5	7,5	6,7
легка промисловість	5,4	4,5	5,3	5,2	4,9	4,9
виробництво коксу, продуктів нафтопереробка	3,2	3,3	2,5	1,9	2,2	1,5
хімічна та нафтохімічна промисловість	13,5	13	11,6	6,6	7,2	5,3
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	-	-	-	-	-	10,8
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	5,2	4,7	2,6	3,7	4,4	5,4
машинобудування	5,1	4,2	2,6	3,7	5,4	4,99
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	6,7	4,7	3,8	6,8	12,4	16,2

* Джерело: розраховано за даними [1-2]

Загалом слід зазначити, що починаючи з 2008 р. відбувалося зниження інвестиційної активності, яке спостерігається й досі та свідчить про наявність проблем у сфері фінансового забезпечення інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств. Значне уповільнення темпів оновлення основного капіталу значною мірою стало наслідком світової фінансово-економічної кризи, що призвело до обвального згортання інвестиційної діяльності в Україні. Зокрема, у 2009 р. обсяги інвестування в основний капітал скоротились більш ніж на 41,5% порівняно з 2008 р. [3, с. 7] Процес відновлення інвестиційної активності у післякризовий період розпочався із суттєвим відставанням від динаміки економічного зростання. Лише у 2011 р. вдалося забезпечити приріст обсягу капітальних інвестицій, що становив 23,9% порівняно з 2010 р., проте ця цифра виглядає вагомим лише через низьку базу порівняння. Утім вже у 2013 р. відбулося скорочення обсягу капітальних вкладень на 15,8 млрд. грн. у порівнянні із 2012 р. та було освоєно 247,9 млрд. грн. [4]. Зберігається негативна тенденція і в 2014 р., зокрема у першому кварталі здійснено капітальних інвестицій на 18% менше від обсягу капітальних інвестицій аналогічного періоду 2013 р. Безумовно, значний

вплив на динаміку інвестиційних процесів здійснювала політична нестабільність та невизначеність зовнішньоекономічного вектору розвитку України. У сукупності із неефективною диференційованою політикою державної підтримки експортоорієнтованих галузей та відсутності дієвих механізмів міжгалузевого переливання капіталу і стимулювання реінвестування прибутків, отриманих експортними галузями завдяки високим світовим цінам, це призвело до суттєвого звуження фінансових можливостей інвестиційного розвитку вітчизняних промислових підприємств.

Список використаних джерел

1. Антипенко Е. Ю. Принципы анализа капитальных вложений: [монография] / Е. Ю. Антипенко, В. И. Доненко. – Запорожье: Фазан; Дикое поле, 2013. – 420 с.
2. Бакаєв Л. О. Кількісні методи в управлінні інвестиціями: Навч. посібник / Л. О. Бакаєв. – К.: КНЕУ, 2000. – 450 с.
3. Верба В. А. Проектний аналіз: підручник / В. А. Верба, О. А. Загородніх. – К.: КНЕУ, 2010. – 322 с.
4. Воркут Т. А. Проектний аналіз: навч. посіб./ Т. А. Воркут. – К.: Укр. цент духовної літератури, 2010. – 428 с.
5. Данилова Л. І. Лізинг як фактор інвестиційного розвитку / Л. І. Данилова // Фінанси України. – 2013. – №11. – С. 13-15.
6. Денисенко М. П. Основи інвестиційної діяльності / М. П. Денисенко. – К: Алерта, 2013.
7. Економічний аналіз діяльності підприємства : Навч. посіб. –Рекомендовано МОН / Г.В. Савицька – К., 2009. – 668 с.

УДК 339.2

ВПЛИВ РИЗИКІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Романчук Т. О., магістрант Черкаського державного технологічного університету
Ковальчук Я. О., к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва Черкаського державного технологічного університету

На сьогоднішній день швидкими темпами розгортаються процеси глобалізації. І як безпосередня складова світової економіки, Україна, знаходиться під їх впливом. Передусім глобалізація є викликом економічній безпеці всіх країн, що деяким чином інтегровані в економічний простір – тому що вона робить національну економіку більш відкритою, а від цього і більш вразливою. Якщо в країні не працює конкретний план протидії негативному впливу процесів, що відбуваються в економічному просторі, який при цьому є повністю взаємопов'язаним, тоді економіка країни має загрозу загубитись в просторах в глобалізованого світу. З цих тверджень можна зробити висновок, що національна економіка стає мало керованою зсередини, а відповідно, все що в ній відбувається, визначають так центри глобалізації, до яких відносять: Міжнародний валютний фонд (МВФ); Світовий банк (СБ); Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД); Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО); Міжнародна організація праці (МОП); Світова організація торгівлі (СОТ): країни Великої сімки (07); регіональні економічні та фінансові організації; Транснаціональні корпорації (ТИК); інституціональні інвестори (пенсійні та інвестиційні фонди, страхові компанії); неурядові організації; мегаполіси, що входять до Топ-50 глобальних мегаполісів [1].